

Professor Henrik Sjögren (1899–1986) var en svensk ögonläkare vars namn är känt över hela världen genom Sjögrens syndrom, den autoimmuna sjukdom som han först beskrev och som idag bär hans namn. Han studerade medicin vid Karolinska Institutet, blev legitimerad läkare 1927 och disputerade vid KI 1933 på en avhandling om torra ögon och nedsatt tårkörtelfunktion.

Under sin tjänstgöring vid Serafimerlasarettet och Sabbatsbergs sjukhus uppmärksammade Sjögren patienter som samtidigt hade torra ögon, muntorrhet och ledsymtom. Genom noggranna kliniska observationer samlade han ett antal liknande fall och beskrev det som då kallades *sicca-syndromet*. Detta arbete blev grunden för den sjukdom som senare kom att benämnas Sjögrens syndrom.

Trots att hans avhandling initialt inte fick det erkännande den förtjänade fortsatte han sitt kliniska arbete. Han blev chef för ögonkliniken i Jönköping, där han verkade i över trettio år och byggde upp en högt respekterad verksamhet. Med tiden fick hans forskning internationellt genomslag, inte minst efter att avhandlingen översattes till engelska på 1940-talet.

År 1957 blev han docent och 1961 tilldelades han professors namn som erkännande för sina medicinska insatser. Han var dessutom en pionjär inom hornhinnekirurgi och utförde en av de första hornhinnetransplantationerna i Europa.

Henrik Sjögren intar en unik plats i medicinhistorien. Till skillnad från många andra svenska ögonprofessorer är hans namn känt långt utanför oftalmologin, eftersom Sjögrens syndrom idag är ett etablerat begrepp inom reumatologi, immunologi och internmedicin världen över. Hans noggranna kliniska iakttagelser har fått en bestående betydelse för förståelsen av autoimmuna sjukdomar och har gjort honom till en av de internationellt mest kända svenska ögonläkarna genom tiderna.